

Sygn. akt I PK 215/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa M. G.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o odprawę rentową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 kwietnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w T.
z dnia 9 lutego 2016 r., sygn. akt IV Pa (...),

I odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II zasądza od powoda na rzecz pozwanej 1.200 zł (jeden tysiąc
dwieście) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację powoda M. G. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 12 października 2015 r. w sprawie przeciwko P. S.A. z siedzibą w W. o odprawę rentową.

Sąd Rejonowy ustalił, że powoda łączyła z pozwanym umowa o pracę zawarta w dniu 28 sierpnia 1980 r. na czas nieokreślony. Pracodawca w kwietniu 2014 r. ogłosił Program Dobrowolnych Odejść dla pracowników. Zatrudnieni, którzy zgodzili się odejść w ramach Programu, otrzymywali pieniężne rekompensaty. Ich wysokość uzależniona była w szczególności od stażu pracy i w przypadku powoda nie mogła być wyższa niż 90.000,00 zł. W § 2 ust. 3 Programu Dobrowolnych

Odejść wskazano, iż „oprócz rekompensat określonych w § 2 ust. 1 i 2 Pracownicy objęci Programem otrzymują wszelkie świadczenia z innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy i wewnętrznych aktów prawnych obowiązujących w Spółce, w przypadku nabycia do nich prawa. Pracodawca zastrzegł jednak w § 4 ust. 2 Programu, iż „niezależnie od podstawy prawnej świadczeń należnych pracownikowi w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach niniejszego Programu, suma świadczeń określona w § 2 nie może być wyższa niż wartość rekompensaty pieniężnej określona zgodnie z zasadami wskazanymi w § 2 ust. 1 lub ust. 2.” Sąd Rejonowy uznał, że w kontekście postanowień Programu Dobrowolnych Odejść, bezpodstawne jest kierowanie przez powoda wobec pracodawcy żądania wypłaty odprawy rentowej. Zdaniem Sądu Rejonowego, fakt nabycia, czy też nienabycia przez powoda prawa do odprawy rentowej po ustaniu stosunku pracy, w sytuacji gdy pracodawca zaspokoił już jego roszczenie poprzez zapłatę stosownej rekompensaty, nie może rodzić żadnych roszczeń wobec pracodawcy. Wskazał, że pracodawca nie dopuścił się naruszenia art. 8 k.p., ponieważ gdyby powód nie skorzystał z dobrowolnego odejścia mógłby uzyskać maksymalnie 75.036,00 zł tytułem odprawy rentowej i nagrody jubileuszowej za staż pracy.

Sąd Okręgowy zaaprobował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjął je za własne. Jego zdaniem, nie ma wątpliwości co do tego, że powód formalnie nabył prawo do odprawy rentowej. Pracownik nabywa bowiem prawo do odprawy także wtedy, gdy złożył wniosek o świadczenie w czasie nieprzerwanego pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu stosunku pracy, a prawo do niego nabył bezpośrednio po wyczerpaniu okresu zasiłkowego. Natomiast zasadne jest stanowisko Sądu Rejonowego, że strona pozwana wypłaciła powodowi odprawę w ramach rekompensaty z Programu Dobrowolnych Odejść. Wykładnia § 2 ust. 3 Programu Dobrowolnych Odejść wskazuje, że w przepisie tym chodzi zarówno o świadczenia, które w danym momencie już przysługują, jaki i takie, do których prawo można nabyć w przyszłości, zaś wykładnia § 4 ust. 2 Programu mówi, że chodzi o świadczenia należne pracownikowi z związku z rozwiązaniem stosunku pracy, a zatem także o prawo do odprawy rentowej. Zdaniem Sądu Okręgowego sens Programu polegał na tym, że jeżeli ktoś zdecydował się do niego przystąpić,

to otrzymywał kwotę, która miała mu zrekompensować wszystkie świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego, to jest art. 84 k.p.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a nadto istnieje potrzeba wykładni przepisu art. 84 k.p., albowiem budzi on rozbieżności w orzecznictwie. Zdaniem skarżącego rozstrzygnąć należy, czy przystąpienie do Programu Dobrowolnych Odejść i uzyskanie odprawy w określonej kwocie nie jest tożsame ze zrzeczeniem się całości lub części świadczeń z tytułu wynagrodzenia za pracę lub należności podobnych, podlegających dyspozycji art. 84 k.p. Nadto zwrócił uwagę, że w orzecznictwie kontrowersje budzi kwestia, czy zakazem przewidzianym w art. 84 k.p. objęte są tylko sytuacje, gdy pracownik zrzeka się całego świadczenia, czy także i te, które prowadzą do ograniczenia wysokości uzyskiwanego świadczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie dostarcza powodów uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243). Sformułowane zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może służyć uzyskaniu przez

skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., IV CSK 405/15, LEX nr 2160209).

Sformułowane przez skarżące pytanie nie jest zagadnieniem prawnym, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Opiera się ono na założeniach faktycznych sprzecznych z ustaleniami sądu odwoławczego, co nie zasługuje na uznanie w świetle art. 398¹³ § 2 k.p.c. W sytuacji bowiem, gdy Sąd Okręgowy uznał, że strona pozwana wypłaciła powodowi odprawę rentową w ramach rekompensaty z Programu Dobrowolnych Odejść, brak jest uzasadnienia dla przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, u którego podstaw leży założenie, że powód zrzekł się tego świadczenia. W rzeczywistości przedstawione zagadnienie zmierza do uzyskania odpowiedzi Sądu Najwyższego, jak rozstrzygnąć zarzut powoda zgłoszony w sprawie.

Przez rozbieżność w orzecznictwie sądów, uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), należy rozumieć istnienie zróżnicowanych albo sprzecznych rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawne, wyłożone lub zastosowane w sposób prowadzący do wydania odmiennych orzeczeń albo innych decyzji procesowych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016 nr 2, poz. 29).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że oba przytoczone przez skarżącego wyroki Sądu Najwyższego dotyczą zakazu częściowego zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia za pracę. Skarżący nie wykazał zatem, że w orzecznictwie istnieją rozbieżności w zakresie wykładni art. 84 k.p.

Ponadto zauważyć należy, że problem prawny przedstawiany w ramach wątpliwości interpretacyjnych wynikających z rozbieżnego orzecznictwa sądów, bądź ujęty jako istotne zagadnienie prawne występuje w sprawie tylko wtedy, gdy ocena prawna Sądu Najwyższego będzie miała wpływ na rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 23/15, LEX nr 2021942; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 592/14, LEX nr 1678067). W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy

wskazał, że nie można przyjąć, że przystępując do Programu, pracownik zrzekał się świadczeń. Sens Programu polegał, zdaniem Sądu Okręgowego, na tym, że jeżeli ktoś zdecydował się do niego przystąpić, to otrzymywał kwotę, która miała mu zrekompensować wszystkie świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy, również te, do których prawo mógłby nabyć w przyszłości. W przypadku powoda była to kwota 90.000,00 zł, obejmująca również odprawę rentową.

W sytuacji, gdy Sąd Okręgowy przyjął, że powód nie zrzekł się przysługujących mu roszczeń ze stosunku pracy, nie ma podstaw do rozstrzygnięcia, czy art. 84 k.p. objęte są tylko sytuacje, gdy pracownik zrzeka się całego świadczenia, czy także i te, które prowadzą do ograniczenia wysokości uzyskiwanego świadczenia. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 lutego 2014 r. wprost wskazał, że wiązanie przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej z nieustalonym w sprawie stanem faktycznym należy uznać za niedopuszczalne (I UK 410/13, LEX nr 1646933).

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.